

't Stad
is van
iedereen.

Identiteit van Antwerpse jeugdcentra Rapport

Identiteit van Antwerpse jeugdcentra

Rapport

20 november 2009

De Antwerpse jeugdcentra legden een intensief proces af om tot deze nota te komen over hun identiteit in de stad.
Met dank aan Steunpunt Jeugd en Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen voor de begeleiding.

v.u. Maarten Caestecker, Noordersingel 28, 2140 Borgerhout

Inleiding

Antwerpen kent een rijk en b(l)oeiend jeugdwerklandschap. Naast de vele jeugdbewegingen, speelpleinen, kinderkampen, jeugthuizen... telt de stad ook verschillende jeugdcentra. Op dit moment subsidieert de stad er tien. Deze tien jeugdcentra zijn elk uniek op zich, maar hebben ook zeer veel gemeenschappelijke kenmerken. Maar wat is nu eigenlijk een jeugdcentrum? Een stuurgroep onder begeleiding van Steunpunt Jeugd legde samen een traject af om een identiteitsprofiel op te stellen voor een jeugdcentrum in Antwerpen. De stuurgroep werd samengesteld uit Formaat Jeugdhuiswerk Vlaanderen, de stedelijke jeugddienst van Antwerpen en de tien jeugdcentra die momenteel door de stad worden gesubsidieerd. Deze tien jeugdcentra zijn:

- 1 JC Academie
- 2 JC Bouckenborgh
- 3 JCC De Branderij
- 4 JC Den Eglantier
- 5 JC Kavka
- 6 JC Magiq
- 7 JC Scheld'apen
- 8 JC Vazit
- 9 JCC Zappa
- 10 Muziekcentrum Trix

Het profiel waaraan de stuurgroep heeft gewerkt omvat:

- Een missie die de bestaansreden beschrijft.
- De waarden die het beleid en het handelen van een jeugdcentrum vorm geven.
- De strategische visie omschreven in kerntaken.
- De werkmethoden die omschrijven hoe een jeugdcentrum het concrete handelen aanpakt.

Het resultaat van dit traject omvat twee delen. In dit rapport vind je het minimumprofiel van wat een jeugdcentrum in Antwerpen moet zijn. Elk van de tien jeugdcentra herkent zich in dit profiel. Het is de gemeenschappelijke basis die ze hebben.

Maar elk jeugdcentrum is ook uniek. Sommige jeugdcentra hebben een breder identiteitsprofiel, hebben nog andere waarden, kerntaken of werkmethoden dan hier beschreven. Als bijlage bij dit rapport omschrijft elk jeugdcentrum zichzelf.

Identiteit

De gezamenlijke identiteit van de Antwerpse jeugdcentra

1. Missie
2. Strategische visie
3. Werkmethoden

1. Missie

Een Antwerps jeugdcentrum is een open en autonoom huis in een grootstedelijke context met faciliteiten voor alle jeugd. Vanuit het geloof in hun potentieel geeft een jeugdcentrum hen kansen om zichzelf te zijn, zich te ontwikkelen en zich te tonen. Het is een plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten, waar ze kunnen participeren en waar ze verantwoordelijkheid kunnen opnemen.

Vetreckende vanuit **gedeelde waarden** willen de Antwerpse jeugdcentra hun beleid en handelen vorm geven. Deze waarden zijn:

- **Geloof in het potentieel van jeugd**

Jeugdcentra geloven in de kracht van jonge mensen. Daarom bieden ze hen psychische en fysieke ruimte waar ze zichzelf kunnen zijn, zich kunnen ontwikkelen en zich tonen. Jeugdcentra creëren ruimte om actief ideeën uit te werken en daar verantwoordelijkheid voor op te nemen. Zo ontdekt de jeugd ook zelf het eigen potentieel.

- **Openheid**

Jeugdcentra zijn open centra met elk een eigen identiteit en profiel. Aan die openheid werken ze op drie manieren:

- Jeugdcentra hebben een goed bereikbare en fysiek toegankelijke ruimte.
- Jeugdcentra handelen met een open geest. Er is ruimte voor nieuwe ideeën, nieuwe mensen, nieuwe ontwikkelingen...
- Jeugdcentra staan open voor alle kinderen en jongeren zonder onderscheid van afkomst, geslacht, geaardheid, geloofsovertuiging, studieniveau...

- **Authenticiteit**

Elk jeugdcentrum heeft een eigen identiteit die het op een authentieke wijze naar buiten brengt. Authenticiteit zorgt mee dat je jezelf kan zijn in een vertrouwelijke omgeving. Dit vertaalt zich in een origineel aanbod afgestemd op die identiteit en opgesteld samen met de doelgroep. Daarnaast werkt een jeugdcentrum aan kwalitatieve relationele verhoudingen: relaties tussen de doelgroep onderling, tussen het jeugdcentrum en de doelgroep, tussen het jeugdcentrum en de buurt.

- **Verantwoordelijkheid**

Jeugdcentra stimuleren hun doelgroep tot het nemen van verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid voor hun eigen woorden en daden, maar ook verantwoordelijkheid binnen het jeugdcentrum zelf. De jeugd krijgt er kansen om mee activiteiten te bedenken en uit te voeren, mee het beleid en het beheer van het jeugdcentrum vorm te geven.

- **Laagdrempeligheid**

Jeugdcentra zijn laagdrempelig. Ze creëren een aanbod op maat voor een divers publiek met lage financiële, sociale, fysieke en psychologische drempels.

2. Strategische visie

De Antwerpse jeugdcentra hebben zeven kerntaken waaraan ze werken in functie van de missie. Elk jeugdcentrum werkt aan alle kerntaken, maar elk jeugdcentrum op een eigen manier en op een eigen niveau. De zeven kerntaken zijn:

- **Ontmoeting**

Jeugdcentra bieden kinderen en jongeren ruimte om met elkaar in contact te komen. Dit kan zeer vrijblijvend zijn door het aanbieden van een fysieke plek om te hangen, te praten, iets te drinken of door het opzetten van een online community. Maar het kan ook door bewust netwerkvorming te stimuleren zodat kinderen en jongeren in contact komen met andere kinderen en jongeren, met muzikanten, met buurtbewoners...

- **Activiteitsaanbod**

Elk jeugdcentrum biedt een brede waaier activiteiten aan: optredens, workshops, vormingen, sport en spel... Je kunt deelnemen, maar je kan de activiteiten ook mee bedenken en organiseren.

- **Competentieversterking**

Jeugdcentra versterken de competenties van de jeugd. Jeugdcentra stimuleren hen om vorming te volgen, in het eigen jeugdcentrum of bij andere organisaties. Ze dagen hen uit om stil te staan bij de eigen competenties en wijzen hen op welke competenties ze verwerven bij het participeren binnen het jeugdcentrum.

- **Ondersteuning**

Jeugdcentra geven informatie. Ze zoeken mee naar antwoorden op vragen die de doelgroep heeft, door zelf een antwoord te geven of door ze door te verwijzen. Maar het gaat ruimer. Jeugdcentra stellen hun expertise ter beschikking, zowel intern (van de doelgroep) als extern. Voorbeelden zijn het schrijven van een subsidiedossier, het organiseren van een optreden...

- **Partner in een geïntegreerd en integraal jeugdbeleid**

Jeugdcentra zijn een partner in een geïntegreerd en integraal jeugdbeleid. Door hun nauw contact met de jeugd vertolken zij hun noden, behoeften, meningen naar het brede beleid. Maar jeugdcentra staan ook open en zijn bereid om mee vorm te geven aan dat geïntegreerd en integraal jeugdbeleid. Dit gebeurt – door in onderling overleg – taken op zich te nemen, bruggen te bouwen met andere domeinen en expertise ter beschikking te stellen.

- **Logistieke dienstverlening**

Jeugdcentra stellen logistieke diensten ter beschikking van kinderen en jongeren, jeugdverenigingen, buurtverenigingen... Deze diensten zijn infrastructuur, verhuur van materiaal (audiovisueel, sport en spel...), verhuur van tapploegen, plakploegen...

- **Interne uitbouw van de organisatie**

Deze kerntaak zorgt ervoor dat elk jeugdcentrum intern op een kwaliteitsvolle manier werkt. Dat wil zeggen dat het een kwaliteitsvol beleid ontwikkelt op vlak van financiën, communicatie, medewerkers (personeel en vrijwilligers), organisatiestructuur... Al deze interne managementdomeinen moeten er voor zorgen dat de andere kerntaken kwaliteitsvol worden uitgevoerd. Daarnaast is er specifieke aandacht voor de participatieve uitbouw van de organisatie. De doelgroep geeft mee vorm aan de organisatie. Werken met inspraak, werken met vrijwilligers is inherent verbonden aan het jeugdcentrum.

3. Werkmethoden

De Antwerpse jeugdcentra hanteren een aantal gezamenlijke werkmethoden. Een werkmethode is een handelingswijze. Het zegt hoe je het concrete handelen aanpakt. De methoden moeten stroken met de missie en de waarden van de organisatie.

- **Innovatief bovenop een kwalitatieve planmatige werking**

Een jeugdcentrum is een organisatie met een kwalitatieve planmatige werking. Dat wil zeggen dat er planmatig gewerkt wordt met een doordachte mix van doelstellingen en acties die voeding geven aan een gezonde basiswerking. Een kwalitatieve planmatige werking, een open geest en een grootstedelijke context zijn slechts enkele voorwaarden om innovatief te werken. Medewerkers worden aangemoedigd om te experimenteren, vernieuwing op te zoeken, buiten de lijntjes te kleuren. Jeugdcentra hebben de opdracht, het lef en de middelen om grenzen op te zoeken en steeds in dialoog met kinderen en jongeren te gaan over nieuwe, innovatieve acties en doelstellingen.

- **Participatief en receptief**

Er zijn veel gradaties in de mate van participeren. Er zijn veel verschillende mogelijkheden tussen het louter deelnemen en mee beleidsverantwoordelijkheid opnemen. Jeugdcentra bieden een laagdrempelige ontmoetingsplek en een aanbod waar alle kinderen en jongeren aan kunnen deelnemen, zonder dat van hen noodzakelijk iets verwacht wordt. Enkel het 'deelnemen aan' zorgt al voor een zekere vorm van gemeenschapsvorming. De interactie tussen jeugdigen, het deelnemen aan het aanbod zorgt al voor betrokkenheid. Betrokkenheid op elkaar, betrokkenheid ten opzichte van het jeugdcentrum. Vanuit deze laagdrempelige basis kan een jeugdcentrum een divers participatief beleid ontwikkelen. Een jeugdcentrum is ook een plek waar de doelgroep mee vorm kan geven aan de werking. Ze worden betrokken bij het jeugdcentrum: zowel bij het vorm geven van het beleid als bij het uitvoeren van het beheer. Een jeugdcentrum is er voor en door de jeugd, vandaar dat een jeugdcentrum veel aandacht besteedt aan het werken met vrijwilligers.

- **Proces- versus productgericht**

Vanuit de participatieve werkmethode hecht een jeugdcentrum veel belang aan het procesmatig werken. Kinderen en jongeren krijgen kansen om (samen) te werken, om te lukken en te mislukken, om te leren, zonder dat het steeds een hoogstaand en kwalitatief eindresultaat oplevert. Een kwalitatief proces waar kinderen en jongeren het leuk vonden, iets hebben geleerd... is waardevol. Maar een kwalitatief proces geeft eveneens meer kansen dat het eindresultaat beter en meer gedragen is binnen de organisatie. Proces en product kunnen elkaar versterken. Want een goed product geeft aan het jeugdcentrum ook de nodige uitstraling om weer meer jongeren aan te trekken.

Vandaar dat jeugdcentra er ook bewust voor kiezen om productgericht te werken. Productgericht werken zorgt dat je met een positief en kwalitatief beeld naar buiten treedt. Het geeft mogelijkheden om topdown te werken. Op die manier geven Antwerpse jeugdcentra kinderen en jongeren de kans om met nieuwe, niet voor de hand liggende onderwerpen of activiteiten bezig te zijn. Aspecten waar kinderen en jongeren in eerste instantie misschien niet aan denken.

- **Een individuele en een groepsbenadering**

Jeugdcentra richten zich naar hun doelgroep met zowel een individuele benadering als met een groepsbenadering. Een jeugdcentrum wil kinderen en jongeren de kans geven om zichzelf te ontwikkelen, te ontplooiën. In een jeugdcentrum is er individuele aandacht voor de doelgroep. Dat gaat van zeer informeel (een goed gesprek, een luisterend oor, het verwelkomen van nieuwelingen...) tot meer geformaliseerde coaching en begeleiding (competentietrajecten, taken en verantwoordelijkheden toewijzen en verdelen...). Maar het belangrijkste blijft de groepsbenadering. De groep levert een sterke meerwaarde als het gaat over identiteitsbeleving, zelfontplooiing, maatschappelijke emancipatie en verantwoordelijkheid. Een jeugdcentrum biedt diverse vormen aan van groepsactiviteiten en een instuifwerking waar de doelgroep elkaar in groep kan ontmoeten.

- **Doelgroepgericht**

Een jeugdcentrum staat open voor alle jeugd. De prioritaire doelgroep is jongeren, maar ook kinderen en ouderen vormen regelmatig een te bereiken doelgroep. Een jeugdcentrum is sterk verweven met de wijk en de stad. De bezoekers en deelnemers aan het jeugdcentrum zijn dan ook dikwijls van de buurt waar het jeugdcentrum is ingepland. Maar jeugdcentra hebben ook een bovenlokale functie en richten zich ook naar jonge mensen buiten de stad.

STAD ANTWERPEN
Cultuur, sport & jeugd

www.jeugd.antwerpen.be